Risale-i Nur’da Şeriat-ı Fıtriye

“Tabiat Allah’ın san’atı ve şeriat-ı fıtriyesidir. Nevamis ise onun mes’eleleridir.Kuvva dahi, o mes’elelerinin hükümleridir.”
Bediüzzaman Said Nursi

Eğer şeriat-ı fıtriye’yi “fıtrî olan şeriat” şeklinde anlayacak olursak, burada “fıtrî olmak” dolayısı ile “fıtrat” ve “şeriat” kavramları ön plana çıkacaktır.

Şeriat, kelime anlamıyla izlenmesi gereken yol, Kur’ân’a dayanan İslâm hukuku, doğru yol, tanrı buyruğu, İlâhî kanun, Allah’ın insanlarının eylemlerine ilişkin hükümlerinin bütünü gibi mânâlar taşır.

Sözcük, genellikle İslâm dini, dinin buyruk ve yasaklarının tümü ve daha özel olarak, Allah’ın Hz. Peygamber aracılığı ile insanların eylemlerini düzenlemek için koyduğu yasalar anlamına gelir. Ayrıca, daha çok çoğul (şerai) olarak hükümler anlamına da kullanılır.

Kur’ân’da şeriat sözcüğü tek bir âyette (XLV/18) “din işlerinde uyulması gereken yol” anlamında geçer. Ayrıca bir âyette (V/48) aynı anlamda (şir’a), bir ayette (XLII/13) “şeriat yaptı” anlamında tekil (şeraa), bir ayette de (XLII/21) “şeriat yaptılar” anlamında çoğul (şerâû) biçiminde fiil olarak kullanılır.

Kelimeler anlaşmadaki en önemli araçlar olmakla birlikte zaman içerisinde, kültür ve bilgi birikimi üzerine oturtulmuş bazı anlamlar, sözlük anlamından farklı bir hal alabilmektedir. Böyle durumlarda kültür farklılıkları ve yanlış bilgiye ulaşmış olma ihtimali ile sözlük anlamından hareket etmek daha sağlıklı olacaktır. İşte “şeriat” için de bunu yapalım ve

“izlenmesi gereken yol” anlamından hareket edip, kelimeye yüklenmiş olan diğer anlamlara ulaşmaya çalışalım.

“İzlenmesi gereken yol” dediğimizde ilk karşımıza çıkacak soru “Kimin izlemesi gereken yol?” sorusudur. Yani, ortada bir yol ya da pek çok yollar vardır. Bunlardan biri doğru olarak tayin edilmiş ve gösterilmektedir. Ama bu işaretler kimlere hitap etmektedir? Bu soru karşısında ise kimin işaret ettiği önem kazanır. İşaret edenin konumundan hareketle kimlere işaret ettiği ortaya çıkarılacaktır.

İşte, bu noktada yine ansiklopedik ya da sözlük anlamlarına döndüğümüzde “Tanrı buyruğu, İlâhî kânun” anlamları ön plana çıkar. Yani ikinci “Kim?” sorusunun cevabı “Allah”tır.

Peki, Allah kimlerin hareketlerini tanzim eder, kimlere yol gösterir ve kimleri idare eder? Allah olma özelliğinin birlikte getirdiği özellik Onun her şeyin Rabbi, idarecisi, terbiyecisi, yol göstericisi olmasıdır. Atomun, hücrenin, bitkilerin, hayvanların, insanların… Yani, aklımıza gelen her şeyin. Öyle ise ilk “Kim?” sorusunun cevabı da “herkes ve her şey”dir.

Kelime anlamından hareket etmek üzere sözlüklere baktığımızda “fıtrat” için, “yaratılış”, “huy”, “tıynet”, “hilkat”; “fıtrî” kelimesi için ise “yaratılıştan, doğuştan”, “hayat kânunlarına uygun” gibi anlamları buluyoruz. Bütün bu anlamların özünde yaratılmak söz konusu olduğuna göre aslında Yaratanla yani Fatırla olan bağlantı önemli. Onun arzusuna uygun halde Onun kudretiyle ortaya çıkmaktır “fıtrî olmak.” Hem Kayyum’dur O. Dolayısı ile her an dağılmak üzere kararsız zerreler üzerinde koca kainatı her an şekillendirir ve ayakta tutar. Her yeni anda zerrelerin “izlediği yol” onun meşietine yani arzusuna uygundur ve makro alemde hikmetler şeklinde gözükürler.

Her an yeni bir yaratılış, Fâtır-ı Zülcelâl’in iradesi doğrultusunda açılan yeni bir sayfadır. Yaşadığımız en küçük zaman dilimi yoktan vücuda getirilmekte, bu maksatla zerrelerden yıldızlara, en küçük varlıktan kâinatın bütününe izlemesi gereken yol gösterilip, İrade Sahibi’nin kanunlarına itaatleri sağlanmaktadır. Çünkü Onun saltanatının sınırları içinde atom içinden galaksilere, görünen âlem yani âlem-i şehadet, ayrıca âlem-i misâl, âlem-i ervah… gibi bütün âlemler yer almaktadır. Bu âlemlerde yoklar var edilirken, yâni Fâtır-ı Zülcelâl’in “tekvin” sıfatı tecelli ederken, ilim ve emr-i İlâhi bir başka deyişle İmâm-ı Mübîn kuralları belirler, kudret ve irâde-i İlâhiye ile, Kitab-ı Mübîn ile, yaşadığımız anda ve şehâdet âleminde varlıklar îcad ve teşkil edilir.

Sonuç olarak, şeriat-ı fıtrîye ve şeriatı kelâmiye şeriatın iki ayrı bölümü olmakla beraber tamamen farklı kavramlar olmayıp pek çok yönden iç içedirler. Fizik, matematik gibi fen ilimlerinin kanunlarına benzer şekilde hukuk, sosyoloji gibi sosyal ilimlerini de kanunları vardır. Yapılan ilmi çalışmalarla ortaya konan bu kanunlar fıtrata uygunlukları ölçüsünde hakikate yaklaşmaktadırlar. Bu anlamda fen ilimlerinin ulaşacağı niha-î hedef şeriat-ı fıtrîye ve tevhid, sosyal ilimlerin niha-î hedefi ise genel olarak kullanılan anlamda şeriat olmalıdır. Çünkü, insanı yaratan ve dolayısıyla onun özelliklerini, ruh yapısını en iyi bilen Zât’ın onların anlayacağı bir dille oraya koyduğu kanunlar bütünüdür. Yani yaratılışa, adetullaha en uygundur. Ama, sırr-ı teklif gereği uyup uymamak insanların ve toplumların ihtiyarına bırakılmıştır. Uymanın sağlayacağı sonuç ise dünya ve ahiret saadetidir.

On İkinci Gezegene Doğru

“Güneş ile muhtelif on iki seyyârenin muvâzenelerine bak.
Acaba bu muvâzene, güneş gibi,Adl ve Kadîr olan Zât-ı Zülcelâli göstermiyor mu?”
Bediüzzaman Said Nursi

Kur’an’dan aldığı feyizle nurlanan ve ortaya koyduğu fikirlerle çağımızı aydınlatan büyük alim Bediüzzaman Hazretleri, zamanın geçmesiyle daha iyi anlaşılıyor ve zaman onun fikirlerini doğrulayan büyük delillerin ortaya çıkmasına hizmet ediyor.

Bediüzzaman, öğrenime başladığı ilk zamanlardan itibaren dinin ve ilmin imtizaç ettiği bir eğitim sistemini benimsemiş ve savunmuştur. Telif ettiği altı bin sayfalık Risale-i Nur Külliyatında imani bir hakikati ispatlarken matematik, kimya, fizik, astronomi veya biyoloji gibi disiplinlere ait bilgileri kullanması onun eğitim sisteminin elle tutulur örnekleridir. Bu yazının konusunu da Üstadın kullandığı verilerden biri oluşturmaktır. Batı dünyasının henüz 9. gezegen olan Plüton’u bulduğu 1930’lu yıllarda O, yazdığı risalelerin muhtelif yerlerinde gezegen sayısını 12 olarak bildirmiştir. Bunlardan ikisini

33. Söz'ün 21. Pencere'sinde yer alan; "Manzume-i Şemsiye denilen küremizle beraber on iki seyyare.." ve 30. Lem'a'nın 2. Nükte'sinde söylenen; "Güneş ile muhtelif on iki seyyârenin muvâzenelerine bak" ifadeleri ile başlayan yerler oluşturur.

Şüphesiz her şeyin yazılı olduğu Kur'an'da da On iki seyyare (gezegen) konusuna işari olarak değinilmiştir. Yusuf Suresi'nin 4. ayetinde mealen şöyle buyurulmaktadır: "Hani Yusuf babasına demişti ki: Babacığım, ben rüyamda on bir yıldızın, güneşin ve ayın bana secde ettiklerini gördüm." Yakup aleyhisselamın tabirine göre, Güneş babasına, ay annesine ve de 11 yıldız 11 kardeşine işaret etmektedir. Yusuf'da(a.s.) eklenince toplam sayı 12 etmektedir.

Batı'da Astronomi ile ilgilenen uzmanlar sadece gök cisimlerini, yapılarını ve hareketlerini keşfe çalışmakla yetinmemiş, Güneş Sisteminde yer alan gezegen sayısı üzerine de bir çok araştırma yapmışlardır. Bu araştırmalardan birisi Zecharia Sitehin'in 1977'de yayımladığı "The 12th Planet" (On İkinci Gezegen) adlı kitapta görülmektedir. Kitapta, 'Güneş Sisteminde On İki Gezegenin olduğu' iddiası İncil'den ve Sümer tabletlerindeki yazılı kaynaklardan deliller işlenerek ispat edilmeye çalışılmaktadır. Altı bin yıllık Sümer tabletlerindeki yazılar ve şemalar çözüldükten sonra, Sümerlerin bir fazla gezegenin de içinde bulunduğu şu anki gezegen diyagramına çok benzeyen kabartmaları olduğu belirtilir. Hatta araştırmacı, Sümer kayıtlarında görülen bu gezegenin dönüş devrini 3600 yılda tamamladığını onların hesapladıklarını kaydediyor. Şunu da belirtmek gerekir ki, kitabın adını aldığı on iki gezegen sayısına güneş ve ay da dahildir.

Tüm bunları belirttikten sonra şimdi de astronomi dünyasına kısa bir göz atalım. 1846 yılında Neptün'ün Le Verrie tarafından keşfi, Neptün ötesi gezegenlerin arayışlarını hızlandırdı. Bunlardan en ilginci 1909-1915 yılları arasında Percival Lovell'in sonuç alamadığı araştırmalardır. Lowell'in gözlemlerinde Plüton'un iki belirsiz görüntüsü kayıtlı olmasına rağmen bunlar, 1930 yılında Plüton'un keşfine kadar fark edilmedi.

Güneş sistemindeki gezegen büyüklüğünde cisimler için yürütülen araştırmanın 1930 yılında Plüton'un keşfiyle sona erdiği sanılıyordu. Gel gelelim kimi astronomlar geçmişten gelen bazı birikimlerin boşa çıkmasına aldırmadan onuncu bir gezegeni bulma çabalarını inatla sürdürüyorlar. Geçen yılın Ekim ayı başlarında ABD'li ve İngiliz araştırmacılar, birbirlerinden bağımsız olarak yürüttükleri çalışmaların sonunda Onuncu Gezegenin yeri ve büyüklüğü konusunda benzer görüşler ileri sürdüler. Bu görüşlere göre gezegen öyle yakınlarımızda falan değildi ve üstelik Plüton gibi bir enkaz parçasına da benzemiyordu. Aksine, Onuncu Gezegen Jüpiter'den bile kat kat büyük olabilecek bir gök cismi idi.

Yeni teknolojilerin gelişmesiyle uzmanların gezegen ve uzay araştırmaları artarak devam edecektir. Ama onların on birinciden sonra Kur'an ve Bediüzzaman ile karşılaşınca takınacakları tavrı doğrusu merak ediyoruz.